

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe

Materia	Psicopatoloxía da audición e da linguaxe			
Código	V51G120V01952			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ramos Garrido, Paula			
Profesorado	Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación

C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	A3	B1 B6 B8	C2 C4 C7	D1 D2 D6 D7 D9 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaxe, saber informar e colaborar no seu tratamento.	A4	B9 B10	C7 C11 C17	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D16 D17
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A3 A4	B5 B7 B9 B11 B12	C19	D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D17
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	A3	B7 B9 B12	C6 C19	D1 D7 D8 D9 D13 D15 D17 D18
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.	A3	B7 B9 B11	C43 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D17

Contidos

Tema

1. Anatomía e fisioloxía	Bases neurofisiolóxicas e anatómicas da linguaxe: a. Anatomía e neurofisioloxía do sistema auditivo b. Anatomía e neurofisioloxía do sistema fonoarticular c. Bases neurolóxicas
2. Alteracións da comunicación, fala e voz: Patoloxía da Linguaxe	a. Concepto de linguaxe normal e anomalías da linguaxe b. Concepto de patoloxía da linguaxe c. Etioloxía dos trastornos da fala, da linguaxe e da comunicación
3. Alteracións da fala	a. Alteracións na articulación i. Trastornos de los sonidos del habla (Dislalias) ii. Disglosias iii. Disartrias b. Alteracións na fluidez i. Disfemias ii. Taquifemia c. Alteracións na voz i. Afonía ii. Disfonía
4. Alteracións da linguaxe e da comunicación	a. Atraso Simple da Linguaxe b. Afasia c. T.E.L d. Mutismo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	3	6
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	24	15	39
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	30	32
Traballo	8.5	9.5	18
Estudo de casos	4	0	4
Proxecto	8	10	18
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Probos	Descrición
Traballo	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Estudo de casos	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Proxecto	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo	Tarefas propostas pola profesora de cada tema. Exposicións, traballos en grupo e individuais e participación activa.	30	A3 A4	B9 B11 B12	C2 C4 C6 C7 C17 C19 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D9 D15 D17 D18
Estudo de casos	Recensión de dous artigos relacionados con casos de Patoloxías da Linguaxe. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	30	A3 A4	B1 B5 B6 B8	C2 C4 C7 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D16 D17
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato de respostas curtas de diferentes tipos.	40	A4	B6 B7 B8 B9	C2 C4 C6 C7 C47	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Crystal, D., **Patología del Lenguaje**, Cátedra, 1983

Fiuza Asorey, M.J., **Educación vocal : guía práctica**, Pirámide, 2013

Gallego, J.R., **Nuevo manual de logopedia escolar**, Aljibe, 2019

Mendoza, E., **Trastorno Específico del Lenguaje (TEL): avances en el estudio de un trastorno invisible**, Pirámide, 2017

Narbona, J., **El lenguaje del niño: desarrollo normal, evolución y trastornos**, Elsevier Masson, 2010

Olivares, J., **Mutismo selectivo: naturaleza, evaluación y tratamiento**, Pirámide, 2018

Owens, R.E., **Desarrollo del Lenguaje**, Pearson Educación, 2011

Pérez Pérez, E., **Diagnóstico e intervención en las dificultades evolutivas del lenguaje oral**, Lebón, 2016

Puyuelo Sanclemente, M. y Rondal, J.A., **Manual de Desarrollo y Alteraciones del Lenguaje: Aspectos Evolutivos y Patología en el Niño y el Adulto**, Masson, 2003

Soprano, A.M., **Como ayudar a niños y adolescentes con trastornos del lenguaje: claves prácticas para padres, docentes y profesionales**, Librería Akadia, 2021

Bibliografía Complementaria

Aguado, G., **El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años**, CEPE, 1995

Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje. Manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos**, Octaedro, 1995

Junque Plaja, C., Bruna Rabassa, O. y Mataró Serrat, M., **Neuropsicología del Lenguaje: Funcionamiento Normal y Patológico; Rehabilitación**, Masson, 2004

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Rabazo, M.J. y Suárez, A., **Intervención en Audición y Lenguaje: casos prácticos**, EOS, 2002

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Pérez, C., Rabazo, M.J., Sánchez, I. y Suárez, A., **Manual de Audición y Lenguaje. Enfoque multidisciplinar**, Universidad de Extremadura, 2001

Moreno, J.M., Suárez, A., Martínez, J.D., **Trastornos de la articulación. Estudios de casos**, EOS, 2003

Moreno, J.M., García-Baamonde, E., **Guía de Recursos para la Evaluación del Lenguaje**, CCS, 2003

O'Grady, W., **Cómo aprenden los niños el lenguaje**, Akal, 2010

Pascual García, P., **La Dislalia. Naturaleza, Diagnóstico y Rehabilitación**, CEPE, 2001

Perelló, J., **Trastornos del habla**, (5ª Ed.), Masson, 2001

Santacreu, J., Froján, M.X., **La tartamudez. Guía de prevención y tratamiento infantil**, Pirámide, 1993

Serra, M., Serrat, E., Solé, R., Bel, A. y Aparici, M., **La adquisición del lenguaje**, Ariel Psicología, 2000

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Desenvolvimento da linguaxe/V51G120V01951

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Outros comentarios